

summen av gode konsekvenser handlingen fører til; hvem som har disse opplevelsene, er mindre relevant.

En som har argumentert mot at upartiskhet bør være et ideal i moralfilosofien, er Bernard Williams (1929–2003). Se for eksempel for deg, skriver Williams, at to personer er i ferd med å drukne: en fremmed og din kone. Fullstendig upartiskhet i denne situasjonen ville krevd at du slo mynt om hvem som skulle reddes, eller at du vurderte om det kan finnes et etisk prinsipp som legitimerer det å ha preferanse for å redde sin ektefelle i en slik situasjon. Men dette virker som en underlig refleksjon å gjøre seg når personen en er gift med er i ferd med å drukne. Å forsøke å være upartisk i denne situasjonen vil si at vi har «en tanke for mye» (Williams, 1981, s. 18). Med andre ord: Hvis vi må stoppe og tenke oss om for å finne ut hvilket etiske prinsipp vi skal ty til i denne situasjonen, og hva dette prinsippet kan fortelle oss om hva det er rett å gjøre, synes det å være noe galt med tenkningen vår. (Vi kan i alle fall se for oss at kona vil ha en slik innvending.) Williams' poeng er at vi ikke kan abstrahere hvem vi er, vekk fra selve handlingen – det spiller en rolle hvem vi er og hva slags bakgrunn og relasjoner vi tar med oss inn i et moralsk dilemma. Idealet om upartiskhet overser det faktum at hver og en av oss har egne ønsker og prosjekter som er en viktig del av hvem vi er (Williams, 1981, s. 5). Et viktig poeng for dydsetikken er at spørsmålet om gode handlinger må ses i sammenheng med den moralske aktørens liv og situasjon.

Skillet mellom er og bør

Den siste felles antakelsen handler om skillet mellom er og bør (se seksjon 14.2). Hvis jeg for eksempel ser en gammel dame som bærer tunge poser, er det ingenting ved denne situasjonen i seg selv som sier at jeg *bør* hjelpe henne, og dersom jeg kommer til denne slutningen, er det fordi jeg legger til et premiss, for eksempel at det er min plikt å hjelpe svakerestilte personer når jeg kan.

Hvis vi ser to personer drukne, og en av dem er vår partner, bør vi forsøke å opptre upartisk når vi forsøker å bestemme oss for hvem av dem vi skal redde først? Ifølge Bernard Williams er det noe galt med tenkningen vår hvis vi vurderer situasjonen på denne måten – og vi kan se for oss at den druknende partneren ville vært enig.

Men denne inndelingen antar at vi kan skille mellom moralsk nøytrale beskrivelser og moralske dommer, altså mellom fakta og verdier, og et slikt skille er vanskelig å opprettholde i praksis, poengterer Iris